

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Drei Vorlesungen in Rom - Cod. Ettenheim-Münster 196

Lugo, Juan

[S.l.], 1632-1633

Sectio II.

[urn:nbn:de:bsz:31-116360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-116360)

aliquantum cogitatio boni illic tenuissimi vel ipsam bonum cognitum, deprecat vero cogitatio boni oppositi vel bonum ipsum, nam illa amor erit, altera alio differentia specifica. ^{per} has cogitationes e parentis, nam qd retantur centum nummi pro habentate opulenta, vel potatur vng h variat spes cogitationes. Et idem amor proveniens a cogitationibus h diversis spes, e per se ipsas amor eundem igni in vase voluntarij seu procedens a cogitatione, qd e alter vel necessarij, e per se ipsas liberum e necessarium h et necesse e accideria voluntarij. quare hoc casu videtur probabiliter cum authoribz, imo contra.

SECTIO II.

Utrum possit dari Voluntarium absqz omni actu Voluntatis?

Similis fore quaedam tractari solet infra quatuor art. s circa peccatum, utrum solent potest dari peccatum absqz di actu positivo voluntatis. hic a magis generaliter tractatur de omissione pura. nō ē omissionis pura, illigetur carentia obis actus voluntatis, e quidem h videtur dubium si potest aliquando voluntas cessare ab omni actu suo, quando scilicet nullum proponitur obis amandi vel odio habendi. imo in brutis contingunt tales omissiones, si ea a omissione nec e libera nec voluntaria, nullo e. magis procedit a voluntate, vel appetitu, qd negatio h tribuitur alicui, eade nisi altero ex duobus modis. imo meritate statens ea eade ponit aliquo positivum repugnans cum alio, ne dicitur ignis destruere frigus aqua qd producat calorem repugnantem frigori e ad cuius positionem sequitur negatio frigus. Eo immediate quatenus eade poterat agere, e h agere, vel conservare e h conservare, ut dicitur Deus eade qd h existat alius mundus quem potest creare, vel eade e destructionis huius mundi: si eum h servaret. cum ergo voluntas creata in peccato casu ex defectu cognitionis h sit in actu primo proximo potens ad operandum, sequens e ut negati operatio h procedat a voluntate immediate, sed negationem meritate cum nihil ponat positivum, tunc voluntas h repugnet operari. dubium itaqz e quando voluntati in actu primo proponitur obis indifferentem ite ut potest velle, vel nolle illud, an possit suspendere utrumque e h habere se mere omnino respectu illius obis.

Legitimum e tunc dupliciter potest illigi voluntatem habere, respectu vng obis, imo dicendo nolo illud. Eo volendo directe aliquid in e compatibile e nihil curando de illo. neutro a modo e pura omisso. h imo modo, ut nescit, e cum datur actus volitionis. h etiam eo modo, qd eum datur volitio alioqz obis per quam indirecte e interpretatur, volungit illud absqz, ut si velit studere quando proponitur addenda Missa. dubium ergo e: an potest tunc nihil potest h habere, circa Missam, nec velle aliquid qd eum igna sit
 Thom:

incompossibile, hoc e. pura omisio de qua loquimur.

Prima sententia affirmat id dari puram omissionem in actu ex-
phato. hanc docent multi ex antiquioribus. Capreolus, Hegesippus, St. maing,
Richardus, Vitorius, Argentina, Aquidius, Quanus, Carthusianus, Durandus,
Ockhamus, Inghedrus, Avrianus, Maior, et alij quorum loca vide apud Salas qui
eos refert & sequitur in secuti disp. 3. sect. 3. & infra disp. 9. 71. disp. 2. sect. 5.
eandem tenet Azor tom. 1. lib. 4. cap. 3. g. 3. Valentia tom. 2. disp. 2. g. 1.
punct. 1. & disp. 6. g. 1. puncto 2. Suarez tom. 1. metaph. disp. 59. sect. 4.
nam. 8. & Alphonsus Curiel infra g. 71. art. 5. de his 3. assertur etiam
am pro hac sententia ab eisdem authoribus. S. Thomas in puncto art. 3. ubi eam
videtur docere. fundamtu sequum e. q. libertas contrarietatis in suo
conceptu n. intelligit pot. velle, & nolle, sed pot. velle e. h. velle, & si suffici-
enter exierit libertas contrarietatis ab ipso q. voluntas spontanea. nolat
per hoc fieri q. n. velit cum pot. velle.

2da sententia probabilior negat id dari eam puram omissionem.
hanc docet expressim S. Thomas infra g. 71. art. 5. Aristanus ibi in 1. parte
g. 63. art. 5. Bonaventura, Albertus, Alexander Aletius, Henricus & alij quo
affert Vasquez infra disp. 92. cap. 2. & quapuis ipse Vasquez afferri etiam
volat pro hac sententia, ut si vera n. tenet istam, fatetur quidem nunquam
contingere de facto peccatum sine aliquo actu contrario, sed tñ committit vi-
num. 8. id. voluntatem pro aliquo brevi tempore suspendere oim actum cura
obta propositum, quare in rigore iam videtur aliquando recidere puram omissione.

Rationes pro hac sententia multa afferuntur apparum efficaces. ima
e. si daretur pura omisio est voluntaria & libera, hoc a. e. impossibile, q. n. id
dari. Minor est. q. voluntarium e. q. procedit a voluntate, omissio a.
ita negat acty n. peccat q. nihil e. quare neg. e. acty 2. voluntatis q. n.
e. voluntaria & libera.

Aliqui respondent negando ma. dicunt e. libertatem stricte
tionis n. requirere. q. utrumq. membrum sit liberum scilicet facere e. n. facere,
sed si actio sit libera e. q. ipsa pot. poni n. poni. si constituerit libera
si n. constituit, negat si erit libera. Sed negat actionis libera, quare nec e.
erit peccatum, q. peccatum n. e. nisi sit liberum. huius sententia fuit Caius
tam g. 1. parte. g. 63. art. 5. in fine, ubi ait Angelus in imo insipienti potuisse
n. implere preceptum de diligendo Deo, & tñ hanc omissionem n. fore peccatum,
q. omisio n. e. voluntaria e. per sequeps nec peccatum. hanc eam doc.
trina vtuntur aliqui recentiores ad servandam libertatem. Qm in rebus
preceptis cum eis impeccabilitate, dicunt e. potuisse Chrm velle & n. velle
mortem, n. si potuisse nolle, n. pot. obedire, si nollet, peccasset, q. n. poterat.
si vero n. vollet suspendendo oim actum n. peccaret, q. omisio voluntatis
libera n. e. libera. hunc docendi modum impugnauit 3. parte in ma. de Incar-
nate.

nōc. aliqui dicunt eam doctrinam h̄c eē tutam. ita P. Salas infra p. j
tract. j3 disp. 2 sect. 5 num. 84. ego ad ming conuo eē sup̄probatūm,
requerat eē coneyere q̄ aliquis omittat sacrum cum pot̄ eē debet h̄c omittē,
eē h̄c q̄d h̄c p̄ciet, q̄a n̄ debet h̄c omittē & prohibita eē illi omittē & omittēdo
quonitur p̄cepto, eē per sequens p̄ccat, sed de hoc alias.

Ad rācōm ergo p̄sentem aly cōtriter facit & melius respondēt
negādo minorem, eē ad probacōm ducunt duplex eē voluntarūm, alterum po-
sitivum q̄d positivū p̄ccat a voluntate, alterum privativum q̄d p̄ccat
improprie seu privativum. q̄d nihil aliud eē quam h̄c operari cum pot̄; ad p̄ccatū
utraḡ commissōis requiritur p̄ccatū voluntariū; ad p̄ccatū vero
omissionis sufficit dūcō. eōdem p̄ccō solentur q̄d aly opponunt, si licet de
voluntariūm eē exercitūm q̄dā vitāis volentis, cur. a. cōtrino h̄c exercitūm
eōdā vitāis volentis, q̄d omissio h̄c exercitūm h̄c carentia exercitūm & h̄c
voluntaria. & simul eē voluntariūm positivum eē exercitūm positivū
voluntatis, voluntariūm. a. negativum seu privativum eē exercitūm privati-
vum q̄d sufficit ad eōdem voluntariūm, eōdem itē mōdō appellat omni p̄ccō
actū dōg voluntatis h̄c positivum seu privativum, quā d̄strōctione h̄c oia fa-
cile experiant.

Veritas: pura ommissio comparatur ad voluntatem sicut carentia
intellectus ad intellectum, sed h̄c h̄c eē exercitūm q̄dā intellectus & nec illa eē
exercitūm voluntatis. & negādo ma: si eam ad quā d̄cōm fiat comparā-
tō a. d̄strōctionis eē, q̄d illa eē eā necessaria, eā a. necessaria h̄c tribu-
itur negādo comparāti, ut supra vidimus, neg. e. q̄d h̄c eē eā h̄c videndi, in loco
obscuro, eam d̄strōctū h̄c h̄c pot̄am vidē d̄strōctōne h̄c, eā a. libera, h̄c pot̄es-
tatem operandi eē h̄c operandi eē q̄dā ad utrumq̄, si eō utrumq̄ solent p̄ccari
eē h̄c operari tribuntur eā libera ut exercitūm sua pot̄estatis.

Ad probant: omniū h̄c eē simpliciter, ^{eōdem sibi} sicut h̄c ens eē per sequens nat-
lum h̄c eē. & h̄c h̄c eē voluntaria libera simpliciter. P̄ccō neg: q̄d voluntari-
um eē liberum h̄c differentia entis eē illud q̄d h̄c ens, h̄c h̄c simpliciter d̄-
terminari p̄ccō h̄c h̄c differentias, sicut illud q̄d h̄c eē substantia h̄c p̄ccō determi-
nari p̄ccō differentiam substantia. & d̄strōctōne sequens cum eōdem d̄cō:
tinctione, h̄c h̄c eē voluntaria libera positivum, negativum, privativum eē
liberum eōdem mōdō d̄strōctōne h̄c, voluntariūm eē liberum positivum h̄c
differentia entis eē d̄strōctōne, voluntariūm eē liberum privativum nego, utrumq̄
a. h̄c appellari voluntariūm eē liberum simpliciter, q̄d sicut illud h̄c h̄c so-
lum d̄strōctōne proprie de entibus sed eam d̄strōctōne nego, q̄d in suo h̄c h̄c h̄c
gatur ad d̄strōctōne positivum, si voluntariūm eē liberum in eōdem p̄ccō d̄strōctōne
utroq̄ d̄strōctōne proprie de continuo h̄c h̄c eē negativum, nōc. a. voluntariūm eē liberi
negativum h̄c h̄c h̄c h̄c h̄c eē voluntariūm eē liberum, sed q̄d tunc d̄strōctōne
voluntas h̄c pot̄est illud positivum q̄d poterat ponere, sicut illegitimum negativum
h̄c h̄c

n. e. qd. n. p. illi, ad qd. p. n. dicitur quando illegitur nullum habere ee.
 Dicit: pota libera ut libera e pota vitalis & de exercitium pota
 libera ut libera e exercitium pota vitalis ut vitalis, omnino a. n. a. ctu-
 at potam vitalem ut vitalem, nam per omnimodum n. se mouet hoo ab utren-
 selo & omnino nullo modo e exercitium pota libera ut libera. Postea
 quento Ariz. pota libera ut libera e solum vitalis nego, e vitalis libera nego,
 simpliciter distinguo consequens, de exercitium pota libera e exercitium
 pota vitalis ut vitalis solum nego, ut vitalis libera dico, dum etiam his
 iterum distinguo, omnino n. a. ctu- at potam vitalem ut vitalem solum nego,
 ut vitalem liberam nego, nam pota libera e in ordine ad duplex exercitium,
 vnum vitale, alterum n. vitale, pota e. libera ut libera ad ab agente vitaliter
 e ad n. agente vitaliter, omnino ergo n. exercitium vitale, sed th. exerciti-
 um pota illius qua ut libera, requirit vtrum exercitium, pota itaq. vitalis
 in con. solum e ad actum vitalem, sed vitalis libera addit supra potam vi-
 talem facultatem quandam ad negationem acty vitalis, e per hanc facultatem
 ad n. agendum contrahitur pota vitalis ad potam vitalem liberam.

Propos. loquor de illa pota rade dubitata, prout fuisse e in ordine ad n.
 agendum vita ut sic e libera & ut sic e vitalis & ut sic iura debet ee ad actum
 contrarium. I. n. pota concipi potam illam fuisse in ordine ad n. agendum, qd.
 ut supra diximus, nego, n. tribuitur sua caa nisi in quantum caa ut agere e
 n. agere & ex parte p. negay illuz negatius semper oportet concipere potam ad
 vtrumq. alioquin n. supitur iura ad n. agendum.

Tertio probant: qd. voluntas omittere libere aliter n. h. in actu dco
 quam in actu mo quanta poterat omittere, sed in actu mo erat carentia acty
 & in actu dco aliquid aliud e pter illam carentiam. I. th. facile distinguendo
 ma: aliter n. h. potitue nego, priuatiue nego. Minor a. negatur, qd. in actu
 mo h. e carentia sed p. iuris, hoc e, pro illo p. n. na voluntas p. iuris
 ab actu e a carentia e e indifferens ad vtrumq. pro potiori a. nam ram
 n. p. iuris sed h. priuationem.

Quarto probant: actus e pota debent proportionari inter se, sed
 omittis qua e merum n. ens nullam h. proportionem cum pota reali & omi-
 no n. p. ee acty illuz. I. facile distinguendo minorem, omnino n. h. pro-
 portionem cum pota ut mere actiua. cum concedo, cum pota ut libera, hoc e,
 ut actiua e suspensiva nego, nam eo modo quo e actus improprie propor-
 tionatur optime cum pota suspensiva, quid e. magis proportionatum pota
 suspensiva quam suspensio.

Quinto probant: qd. n. bante iudicio indifferente Deus in actu
 p. iuris dicitur concurrere ad volendum audire, sacrum tunc omittio n. erit
 libera nec peccam inora, sine pota e. operandi n. datur libertas, eodem a.
 modo se haberet voluntas si pota h. h. n. reciente Deo paratq. eet ad con-
 currentem

currendum cum ipso & tñ omisio continuaretur & nec potest esse libera.
 illa pura omisio. Sed neg. de nulla facta est mutatio in voluntate. & n̄
 potest habere nunc exercitum liberum novum cum antea illud n̄ haberet.
 Et etiam facilius negando mixta: nam in 2do casu iam omisio procederet ab
 hoc. cum prius n̄ est ab ipso. potest. quid est novum in hoc. tade curus deus
 munitur nunc de novo ead omisio. Et intrinsecam fortasse nihil
 physicum, extrinsecum vero de concursu Dei paratum in actu pmo qui antea
 n̄ erat parat, & ab hoc concurre parato voluntas humana conominatur proxime
 potens velle adire liberum; rursus ab hac pota pnorma conominatur ipsa o-
 missio libera sine illa mutatio intrinseca physica prius omisio, sed per
 conominatioem extrinsecam a principio proxime potente, qd eadem etiam
 de actu volens p̄cedit, qui sine illa mutatio intrinseca n̄ incipit conomi-
 nari de novo liber cum antea n̄ est liber, & hoc per eadem mutatioem p̄ncipij
 in actu primo, ut infra viderimus.

SECTIO III.

Probabiliores rationes pro neganda puram omis-
 sionem liberam.

Hinc ergo videtur, ut parum efficacibus, omisio n̄ adhuc eadem contra probari:
 imprimis ex h̄c. 3 Eth. cap. p̄dicente de voluntarium, laudabile vel vitupe-
 rabile. Et supponit de voluntarium de actu potestatem, omisio n̄. p̄m
 n̄ e laudabile nec honesta, qd ad honestatem requiritur fore in bonum p̄
 bonum, qd n̄ fit fieri p̄m aliquo actu potestatis. in hoc etiam vult ede h̄c
 p̄m verba illa Eccl. 1. 2. qui tetuit transgressi & sic transgressi, facere ma-
 la & n̄ fecit, deo n̄ stabilita bona illius &c. ubi arguitur p̄m non omittendi
 mala, qd immoriam supponitur n̄ potuisse omittit h̄c actu potestatis qui est
 meritorius. ad idem faciunt etiam verba illa quae dicuntur deus p̄m Luca 13.
 quare n̄ dedisti peccatam meam ad mensam ut ego veniens utiq. cum vultis
 excusum illam? p̄m tunc verus qd omisioem, quae n̄ supponitur fuisse
 cum aliquo actu potestatis, aliquem n̄ interrogatur verus de motu & p̄
 qd omittit, sicut de facto interrogatur: quare n̄ dedisti &c. certe si volens pec-
 care potuisset per puram omisioem potuisset bene respondere: quid me interro-
 gas de motu: ad omittendum n̄ e necessarium motum, imo repugnat
 qd voluntas sine actu teneat in alio motum. h̄c a. supponit n̄ p̄e fieri
 peccatum sine motu aliquo & supponit n̄ p̄e dari puram omisioem libe-
 ram. idem videtur supponere. Atq. Joannes episc. p̄ cap. 2 cum dicit: de p̄
 e in mundo concupiscentia carnis & concupiscentia oculorum & superbia
 vult; ubi e. enumerat tria capita & radices quae in omnia peccata cooperant,
 ut notant ibi Beda, & latius Dionysius Cartusianus viderem. videtur l. Thome
 infra p. 77 art. 5. ubi qd dicitur defecit illam fuisse omisioem divisionem ad a-
 quam